

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

V Ljubljani, dne 11. julija 1930.

Štev. 28.

Kočevje - Vrbovsko - Sušak.

Dne 6. t. m. so se na Sušaku zbrali predstavniki gospodarskih krogov Dravske in Savske banovine ter zastopniki oblasti, da razpravljajo o nujnosti izvršitve projeklirane železniške zveze Slovenije z morjem, ki ima finančno podlago že v Blairovem posojilu, od katerega bi se imela vsota 2 milijonov dolarjev porabiti v ta namen.

Konferenca je zadobila manifestativen značaj, smatrajoč zgraditev te zveze kot največjo in najaktualnejšo potrebo zapadnega dela države.

Iz referata inž. Klodiča posnemamo, da izgubimo radi pomanjkanja te železniške zveze letno nad 50 milijonov dinarjev, ker smo navezani na inozemska pristanišča. Tudi transitno blago bi zamogli usmeriti potem na Sušak, ki bi moral biti primerno razširjen in zopet zvezan z Marlinščico.

Nekoliko izpremenjena trasa Kočevje - Vrbovsko bi bila dolga 58 km in bi dobila še dve stranski žili Sevnica - Št. Janž (13 km) in Črnomelj - Jadrc (26 kilometrov). Gradbeni stroški so proračunani za zvezo Kočevje - Vrbovsko na 250 milijonov dinarjev, za ostali dve drogi pa na daljnih 120 milijonov.

Po govorih predstavnikov gospodarskih krogov, katerih so se v imenu Slovencev udeležili poleg predsednika zbornice TOI, g. Ivana Jelačina ml. tudi gg. Ivan Ogrin, Josip Kavčič in drugi, je bila enodušno sprejeta sledeča

resolucija:

Gospodarji Savske in Dravske bano-

vine, zbrani na konferenci 6. julija na Sušaku, ugovarjajo naslednje:

1. Današnje zveze Dravske banovine s primorsko obalo so take, da nikakor ne morejo prilegniti izmenjave dobrin te industrijsko in gospodarsko napredne banovine v naše luke, zaradi česar se promet usmerja po krajših potih v tuje luke in se odvaja pod tuje vplive.

2. To stanje povzroča veliko nacionalno in gospodarsko škodo ter je nevzdržljivo za interese našega skupnega gospodarstva in za prestiž države, da moramo neodvisni od tujih luk nuditi zaslužka tujim delavcem, dočim je v primorskih, sicer pasivnih krajih narodnih luk in nezaposlenih delovnih moči v izobilju.

3. Promet, ki se nam zaradi pomanjkanja direktne zveze Slovenije z našim Kvarnerom odvaja preko tujine, znaša na leto 400.000 ton. Če računamo, da izgubi s tem naša država in naš kapital pri toni 200 dinarjev, kar je minimum, tedaj propade našemu narodnemu gospodarstvu in naši državi najmanj 80 milijonov dinarjev na leto.

4. V takih okoliščinah ne morejo naše luke prilegniti niti tranzita srednjeevropskega zaledja. V interesu našega narodnega gospodarstva pa je, da ta tranzit, posebno iz držav, s katerimi stojimo v ožjih gospodarskih zvezah, čim bolj usmerimo na našo luko.

5. Tudi promet lujcev iz Srednje Evrope, namenjen naši obali, je usmerjen v veliki večini na tuje luke in železnice

na gornjem Jadranu, s čemer so oškodovani interesi naših železnic, našega parobrodarstva in vseh ostalih komponent gospodarstva.

Na podlagi teh ugotovitev konferenca gospodarjev Savske in Dravske banovine:

1. Apelira na kraljevsko vlado, naj čimprej osvobodi blagovni in osebni promet in sploh vse gospodarsko življenje zapadne Jugoslavije, kar se bo zgodilo v onem času, ko se bo izvedla zakonjena zveza, ki bo direktno vezala Dravsko banovino s sušaško progno.

2. Znesek 2 milijona dolarjev, ki je bil v to svrhu zagotovljen iz Blairovega posojila in ni bil uporabljen, naj se likvidira in naj se z grajenjem brez odlašanja prične.

3. Da bi sušaški luški sistem mogel

zadovoljiti potrebam prometa, namenjenega nam, naj se že letos dogotovi proga Bakar—Bakar luka in izvede zveza z Martinščico.

Na vse merodajne činitelje se naslavlja ta resolucija, naj ji posvete največjo pozornost, ker bi rešitev v njej poudarjenih vprašanj zadovoljila nujne in splošne nacionalne, državne in gospodarske potrebe.

Konečno je bil izvoljen akcijski odbor, čigar naloga je, da stori vse potrebno za čimprejšnjo izvršitev tega načrta. Za predsednika akcijskega odbora je bil izvoljen sušački župan doktor Ružič, za podpredsednika ljubljanski župan dr. Puc, kot člani pa podvodstvom predsednikov zagrebške in ljubljanske zbornice TOI dr. Vrbančiča in Ivana Jelačina ml. najbolj agilni predstavniki gospodarskih korporacij Savske in Dravske banovine.

Še o obrestni meri kreditov.

V Beogradu se je dne 3. 1. m. vršila konferenca delegatov bank, na kateri je bilo vprašanje znižanja obrestne mere za kredite predmet glavnih razgovorov.

Do prepotrebne znižanja seveda ni prišlo, pač pa je bila z ozirom na to nepopustljivo stališče bank sprejeta resolucija, ki skuša opravičevati visoko obrestno mero kreditov s posebnimi razmerami in konečno priznava, da je tudi višina kreditne obrestne mere odvisna od povpraševanja, iz česar sledi, da je v naši državi povpraševanje po kreditih na katastrofalni višini, ker je le na ta način mogoče doumele nepopustljivost bank pri višini kreditnih obresti.

Povpraševanja po kreditih, ki naj b bila po tej deklaraciji vzrok visoke obrestne mere nam samo dokazujejo, da si želi naše gospodarstvo razvoja in da ima možnost napredka, ovira ga pa pomanjkanje kapitala in še veliko bolj previsoka obrestna mera, ki onemogoča rentabilnost vsakemu solidnemu podjetju ter ga onesposobi v konkurenčnem boju.

Priznavamo bankam pridobitni značaj; vendar bi se morale v času splošne gospodarske krize tudi one zado-

voljiti z manjšimi dobički, ne da bi jim bilo zato potreba slabšati gospodarski položaj s tem, da iščejo povečanja dobička z reduciranjem uradniškega aparata in plač nižjih ter srednjih kategorij. Drugih, izdatnejših virov je več kot dovolj.

Neskladno z velikim povpraševanjem je tudi dejstvo, da leži v bankah poldruga milijarda mrtvega kapitala, za katerega morajo seveda plačevati obrestli oni bančni komitenti, ki so imeli »srečo«, da so bila njih jamstva priznana kot zadosna ter dobili kredite — če tudi po mnogo previski obrestni meri.

Mobilizacija tega mrtvega kapitala bi dala bankam pri najbolj zmerni obrestni meri okroglo 120 milijonov dobička in bi jim omogočila znatno znižanje kreditne obrestne mere.

Tega vzroka previsokih kreditnih obrestli, ki je povsem spekulativnega značaja, deklaracija ne navaja.

Kakor porog pa se čuje zaključek, ki pravi, da bodo banke brez vsake vzpodbude razumele regulirati obrestno mero s tistim trenutkom, ko se bo naše gospodarstvo (tedaj brez pomoči bank!!) rešilo sedanjega kritičnega položaja in

ko se bo nehala stagnacija v gospodarskem življenju — in kadar naše gospodarstvo ne bo poslovalo samo s kreditom...

Jasno je vsakomur, da je previsoka obrestna mera kreditov glavni vzrok gospodarske stagnacije. Ko se bo omililo stanje vsaj na znosno mero, bo prestopalo mrtvilo v gospodarskem življenju samo po sebi. Visoke množine neizrabljenega, mrtvega kapitala na eni strani in številna povpraševanja po kreditih, če tudi dragih na drugi, nam pričajo, da je za investiranje neizrabljenih kapitalov pri nas dovolj prostora.

Tudi vprašanje, rizika, ki ga imajo banke pri kreditih, bi izdaleka ne bilo več tako veliko kot danes, ko se vsak resen, soliden in zmožen podjetnik radi previsoke obrestne mere ne more odločiti za nabavo investicijskih kreditov. Le skrajni obup zamore prisiliti uvidevnega gospodarja do najema nerentabilnega posojila. Že itak visoko povpraševanje po kreditih bi se gotovo ob znosni obrestni meri še pomnožilo, in sicer predvsem za solidne in varne investicije, katerih udeležitev je spričo sedanje nesolidne obrestne mere nemo-goča.

Kar se tiče obrestne mere za hranilne vloge, ki je bila pred mesecem znižana,

ni naše gospodarstvo protestiralo, marveč je samo osupnilo, ker se ni vsaj vzporedno s tem znižala tudi obrestna mera za kredite.

Priznali moramo, da je tudi obrestna mera za hranilne vloge previsoka in daje mnogokateremu samo priliko za brezdelje, ker mu visoke obresti z razmeroma manjšim rizikom v banki nosijo skoraj toliko kot bi mu nosil la denar, investiran v kako podjetje, pri katerem bi bila dana možnost zaslužka in s tem dvig konsumne moči mnogih. V primerjavi z obrestno mero za kredite pa je mera hranilnih obresti prenzika.

Iz gospodarskega stališča, zlasti iz stališča trgovca bi znižanje obrestne mere za hranilne vloge celo pozdravili, ker bi marsikoga to prisililo, da investira gotovino v kako podjetje, kar bi gotovo blažilno vplivalo na gospodarsko krizo, banke pa pri tem nebi imele prav nobenega rizika, še manj pa izgubo...

Ponavljamo, da je samo previsoka napelost med obrestno mero vlog in kreditov predmet izpodtike, obenem pa glavni vzrok, da ne pridemo do gospodarske prosperitete, zaželjene tudi v omenjeni deklaraciji bančnega združenja.

Uprava trgovne.

(Nadaljevanje.)

Račun nepremičnega inventarja v glavni knjigi nam po zaključitvi kaže in po 2% odpisu sledečo sliko:

	Debet:	Kredit:
Vrednost začetkom leta	140.000.—	
Januar (iz P. N.)	60.000.—	
Febr.—dec. (iz P. N.) . .		20.000.—
2% odpis		3.600.—
Vrednost koncem leta		176.400.—
	<u>200.000.—</u>	<u>200.000.—</u>
Prenos vredn. iz l. 1930	176.400.—	

Začetni saldo iz otvoritvene bilance je obenem predstavljal tudi reelno (tedaj nabavno) vrednost naših nepremičnin v znesku Din 140.000. V januarju smo dokupili še za Din 60.000 nepre-

mičin in smo kasneje (glej seznam za promet v P. N. od 1. II. do 31. XII. 1930!) odprodali nepremičnine za vrednost Din 20.000, vsled česar izkazuje zaključeni račun vrednost 180.000 Din, od katere odpišemo koncem poslovnega leta 2% (tedaj Din 3600) za amortizacijo.

Na ta način smo za sestavo letnih računov dobili dve postavki in sicer znesek Din 176.400 za bilanco, predstavljajoč aktivno postavko iz naslova vrednosli nepremičnega inventarja ter znesek Din 3600, katerega knjižimo kot izgubo na 2% amortizacijskem odpisu nepremičnin na račun zgube in dobička.

Z ozirom na odprodajo nepremičnin, za katere smo prejeli tekom leta Din 20.000, bi lahko izgledal tako račun nepremičnega inventarja v glavni knjigi, kol tudi iz njega izvirajoči podatki za račun bilance ter zgube in dobička drugače, ako je bilančna cenilna vrednost odprodanih nepremičnin višja — ali nižja od prejemka za odprodajo. Če smo n. pr. odprodane nepremičnine po bilanci cenili le 18.000 Din, prejeli pa smo zanje 2000 Din več, predstavlja ta znesek posebno postavko za sestavo letnih računov, ker se je bilančna vrednost nepremičnega inventarja vsled odprodaje znižala samo za 18.000 Din. Ob zaključevanju tega računa v glavni knjigi moramo zato vpisati z rdečilom kot debelno postavko pod označbo: »dobiček pri odprodaji nepremičnin« znesek Din 2000, za kolikor je bil prejemek višji od bilančne vrednosti. Isto tako vzamemo tudi za 2% odpis od vrednosti za Din 2000 višjo podlago, t. j. resnično nabavno (oziroma v našem slučaju cenilno vrednost) nepremičnega inventarja. Vrednost nepremičnega inventarja bi bila v tem slučaju višja za omenjenih Din 2000, 2% odpis pa bi bil poleg tega tudi za Din 40.— manjši, ker bi znašal samo 3560 Din, in bi izkazoval zaključni račun vrednost v znesku 178.440 Din ter predstavljal aktivno postavko v bilanci. V računu zgube in dobička pa bi morali v tem slučaju knjižiti kot dobiček razliko Din 2000.—, 2% odpis pod izgubo pa bi seveda predstavljal znesek Din 3560.—.

Nasprotno pa se nam lahko pripeti, da je bil prejemnik za odprodane nepremičnine manjši od bilančne vrednosti. V tem slučaju moramo seveda ob zaključevanju računa v glavni knjigi postopati obratno ter knjižimo razliko kot izgubo na odprodanih nepremičninah v kreditni stolpec, 2% odpis pa se mora vsled tega nanašati na celotno nabavno vrednost. Bilančna vrednost se zniža za razliko, dočim je odpis takorekoč višji, ker se nanaša tudi na znesek izgube vsled nižjega prejemka, kateri predstavlja zopet v računu zgube in dobička pod izgubo posebno postavko.

Račun režije izgleda po zaključenju v glavni knjigi tako:

	Debet:	Kredit:
<i>Predplačani stroški (iz otvor. bil.)</i>	1.000.—	
<i>Neplačani stroški (iz otvor. bil.)</i>		2.000.—
<i>Januar (iz seznamov v P.N.)</i>	14.200.—	
<i>Febr. do 31. XII. (iz skupnih seznamov v P.N.)</i>	138.000.—	1.300.—
<i>Na račun izgube</i>		149.900.—
	<u>153.200.—</u>	<u>153.200.—</u>

Ker smo koncem leta plačali vse svoje obveznosti iz računa režije in tudi nismo v nobenem slučaju ničesar predplačali, ne igra ta račun v bilanci nikake vloge, pač pa imamo tu podatek za račun izgube in dobička v znesku Din 149.400, predstavljajočem našo izgubo na režijskih stroških.

Račun vrednostnih papirjev, katerega smo v poedinih postavkah glede vrednosti posameznih papirjev primerjali z borznim izvlečkom, da smo ugotovili, če se bilančna vrednost tudi res krije s kurzno vrednostjo, pri čemer smo ugotovili, da je skupna bilančna vrednost za Din 3500 višja nego nolirajo naši papirji po zadnjem kurzu na borzi, nam nudi po zaključitvi naslednjo sliko:

	Debet:	Kredit:
<i>Saldo (iz otvor. bil.)</i>	22.000.—	
<i>Febr. do 31. XII. (iz seznamov v P.N. z nakupi med letom)</i>	32.000.—	
<i>Kurzna izguba</i>		3.500.—
<i>Saldo koncem leta</i>		50.500.—
	<u>54.000.—</u>	<u>54.000.—</u>
<i>Saldo-prenos iz l. 1930</i>	50.500.—	

Zaključeni račun nam nudi za poslovno bilanco aktivno postavko Din 50.500, izkazujočo kurzno (obenem tudi bilančno) vrednost vrednostnih papirjev. Poleg tega pa najdemo v tem računu tudi postavko kurzne zgube v znesku Din 3500.— za račun izgube in dobička.

Nasprotno bi bilo tudi lahko mogoče, da so kurzne cene in skupna vrednost naših papirjev večje kot jih izkazuje bilančna vrednost v glavni knjigi. V tem slučaju vpišemo seveda razliko kot

kurzni dobiček v debetno kolono računa v glavni knjigi in jo v računu zgu-
be in dobička kot dobiček izkažemo, v
bilanci pa se seveda aktivna postavka
iz tega naslova za celo vsoto razlike
zviša.

Račun dubijoz, ki je v olvoritveni bi-
lanci izkazoval aktivno postavko Din
1800.— na breme (debetni stolpec ra-
čuna v glavni knjigi) spornih dolgov na-
šim upnikov in pasivno postavko (kre-
dit računa v gl. knj.) Din 15.000.— vse-
bujočo sporne in neizterljive terjatve,
ki jih imamo nasproti svojim dolžnikom,
se med poslovno dobo navadno ne
spreminja, marveč spravimo ta račun v
soglasje z dejanskim stanjem o priliki

seslave izvlečka iz računa upnikov in
dolžnikov na ta način, da vzporedno s
sestavljanjem omenjenih izvlečkov, pri
katerih upoštevamo tudi sporne in
dvomljive vsote, delamo poseben se-
znam spornih dolgov pri računu upni-
kov in dvomljivih ter spornih dolgov
v računu dolžnikov.

Da ne izkazujemo v bilanci dvomlji-
vih premoženjskih delov, sicer izkaže-
mo pri obeh računih naše terjatve in
naše dolgove v polni vrednosti, a na-
pravimo za dvomljive zneske protipo-
stavko pod označbo »dubijoze«, vsled
česar smo vse dvomljive vsote izena-
čili ter kaže naša bilanca res samo
sigurno, nesporno premoženje.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Kriza naših železarn.

Radi pomanjkanja naročil namerava
naša največja železarna na Jesenicah
omejiti obratovanje in odpustiti veliko
število delavcev. Posledice bodo zopet
prizadejale trgovstvu težak udarec, ki
ne bo samo lokalnega pomena, ker bo
omejitev vplivala tudi na druge indu-
strijske panoge, predvsem na premo-
govnike.

Lanska statistika uvoza nam kaže da
je znašala vrednost železnih polfabri-
kalov, železne pločevine in cevi 324 mi-
lijonov dinarjev, ne všteti 2200 ton
žice in 600 ton žičnikov. Vse te pred-
mete smo uvozili iz inozemstva, pred-
vsem iz držav, ki se same z zaščitno
carino branijo naših agrarnih pridelkov,
tako iz Avstrije, Čehoslovaške in Ma-
džarske. Naša trgovina je v prometu z
vsemi temi državami globoko pasivna,

in vendar so prav one čutile potrebo
po zvišanju carin na naše uvozno
blago.

Zadostna zaščitna carina na valjano
železo, žico in pločevino bi bila tu na
mestu, ker bi dala naši solidni železni
industriji možnost uspešnega razvoja,
kar bi znatno pripomoglo k ukrepom za
izboljšanje konjunktura, poleg tega pa
ugodno vplivala tudi na našo trgovin-
sko bilanco, v kateri predstavlja uvoz
železa in železnih polfabrikatov, ki bi
jih lahko izdelavali doma, znatno pasiv-
no postavko.

Dolžnost naših gospodarskih krogov
je, da nemudoma proučijo položaj ter
nujno nasvetujejo vladi energične ukre-
pe za odvrnitev grozeče nevarnosti še
predno se prislane na revizijo trgovin-
ske pogodbe z Avstrijo.

Zakon o zborničnih dokladah.

Te dni je kralj podpisal zakon o do-
kladah za gospodarske zbornice, ki
določa v glavnem sledeče:

Plačevanju doklad za trgovske, in-
dustrijske in obrtne zbornice so pod-
vržene vse fizične in juridične osebe
tudi banke, rudniki in promelna pod-
jetja, ki imajo v okolišu zbornice kako
trgovsko, obrtno ali industrijsko pod-
jetje, kakor tudi vse one zadrage, ki

imajo pravico glasovanja pri zborničnih
volitvah.

Dokladam je podrejen dohodarski
davek trgovskih, obrtnih in industrijskih
podjetij, kakor tudi davek na dobiček
pri podjetjih, ki so podvržena javnemu
polaganju računov, kakor tudi 1-2%-ni
davek istih podjetij po čl. 86 2. odst.
zakona o neposrednih davkih. Tudi po-
družnice podjetij, ki imajo svoj sedež

na teritoriju druge zbornice, so podvržene dokladam.

Doklade se bodo razdelile na različne stopnje, ki jih na podlagi zadnje razporedbe državnih davkov odredijo gospodarske zbornice z dvetrejtinsko večino. Zbornične doklade do višine 8% odobri ban, za nad 8% doklade pa je potrebna odobritev ministra za trgovino in industrijo, sporazumno s finančnim ministrom.

Osebe in podjetja, ki iz kateregakoli

razloga ne plačujejo državnih davkov, ali jih plačujejo samo toliko, da bi zbornična doklada ne znašala več kot 25 dinarjev, plačajo zbornične doklade po posebni lestvici, ki jo odobri ban.

Doklado bodo pobirala drž. davčna oblastva istočasno z drugimi davki ter jo morajo mesečno obračunavati zbornici. Izjemo tvorijo one osebe in podjetja, ki ne plačujejo nobenega državnega davka. Od teh iztirja doklado zbornica sama.

Mednarodni vinski trg.

V Avstriji vlada na vinskem tržišču zatišje, veletrgovina ne kupuje, ker se je bala podražilve radi novih carin in še sedaj ne smatra carinske zadeve z Jugoslavijo, od katere je odvisno povišanje, za rešeno. Letnik 1929. se plačuje po 1-10 šilingov, staro vino pa doseže ceno do 1-90 šilingov.

Na Madžarskem so se vinske cene nekoliko učvrstile, ker so bili slabotnejši producenti svoje zaloge že prisiljeni razprodati. Pričakuje se, da bo tudi letošnja trgategv dobra.

V Italiji so vinske cene še vedno v nazadovanju, ker je povpraševanje inozemstva majhno, zaloge pa še vedno visoko nadkriljujejo lastno potrebo. Slabejša vina se plačujejo po 6-7 lir

boljša pa po 7 do 9 lir za hektolitersko alkoholno stopinjo. Trgategv obeta dobro.

Položaj na španskem vinskem tržišču je še slabejši, zlasti z ozirom na nestabilizirano valuto, še veliko bolj pa vsled zapore izvoza v Francijo, ki utegne Španijo prisiliti, da si poišče možnost prodaje v Srednji Evropi, kar bo slabo vplivalo tudi na našo vinsko trgovino.

Tudi v Franciji obsloji še mnogo neprodanih zalog, a je cena navzlec temu v zadnjih dneh porasla za 20-25 frankov pri hektolitrju. Cene se gibajo v višini 70-105 frankov za hektoliter domačega vina z 8-10 stopinjami alkohola.

Gospodarske beležke.

Za ločene gospodarske zbornice

se je izrekla tudi zadnja konferenca bančnih predstavnikov v Zagrebu, ki se zavzema celo za ustanovitev posebne bančne zbornice. Mislimo, da bi taka zbornica imela samo isti značaj in pomen, kot ga ima kaka druga stanovska organizacija, dočim je naloga gospodarskih zbornic, da sporazumno določajo smernice za smotreno delo na gospodarskem polju, uvažujoč pri tem koristi in potrebe vseh gospodarskih slojev.

Podružnica »Državne obrtne banke« v Ljubljani.

Dočim se je centrala v Beogradu odločila, da ne ustanavlja podružnic, dokler ne bo vplačan ves delniški kapital, je na željo slovenskega obrtništva za Ljubljano napravila izjemo ter poverila predstavnika slovenskega obrtništva, g. Eng. Franchetti-ja, naj prouči možnost, da bi se začasni posli podružnice poverili kakemu sorodnemu denarnemu zavodu v Ljubljani.

Ali ste poravnali naročnino?

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico „PROJA“!*

Žilna letina.

Dosedanji uradni podatki so sicer predvidevali znižanje žilnega pridelka za 20 — 25% nasproti lanskemu, a kažejo poročila o žetvah v najbolj žitnorodnih pokrajinah Jugoslavije, da zmanjšanje pridelka letos po nekod celo prekorajči 30%. Kvalitativno pa je žito boljše od lanskega.

Najnovejše poročilo poljedelskega ministrstva pa je mnogo bolj optimistično ter celo kaže, da bomo imeli letos v splošnem naravnost rekordno žetev, ker škoda posled suše in drugih vremenskih neprilik ni bila izdaleka tako velika kot se je računalo. Slabše letine odpadejo na razmeroma majhne okoliše, dočim je v večjem delu države tako množina kot kvaliteta pridelka mnogo višja od lanske.

Obrestna mera pri nas in drugod.

Skoraj ni dneva, da bi ne čuli o znižanju oficijelne obrestne mere po vseh državah sveta. — Glavni vzrok je nakopičeni kapital, ki je prisilil francoski privatni denarni trg, da je šel celo pod mero diskonta narodne banke, dasiravno je ta najnižja v Evropi in znaša le 2½%. Privatni diskont pa znaša za kratkoročne kredite v večini novejših slučajev samo 2%. Zatrjuje se, da bo vsled tega prisiljena narodna banka k ponovnemu znižanju obrestne mere. Tudi v Newyorku je padel privatni diskont celo pod 2%. In pri nas?

Narodna banka je te dni potom posebnega cirkularja pozvala vse denarne zavode, ki uživajo njen kredit, naj znižajo svoj diskont vsaj na 11%. Zahteva je več kot minimalna, če računamo, da znaša diskontna mera naše Narodne banke samo 5½%.

Konferenca predstavnikov bančnega kartela (glej članek!) pa je v nasprotju s tem pozivom pokazala, da banke nimajo umevanja za naše gospodarske potrebe.

Nova pošiljka reparacijskih lokomotiv.

Po najnovjšem poročilu nemške vlade je te dni na račun reparacij odposlanih v našo državo zopet 60 velikih, modernih lokomotiv in 15 lokomotiv za ozkolirno železnico.

Gozdni pravilnik.

Te dni je ministler za šume in rude podpisal pravilnik o gozdovih, ki je bil predviden z gozdnim zakonom ter ga oddal v strokovni pregled poljedelskim fakultetam. Poleg vseh mer, ki se imajo podvzeti, da se zaščitijo naši gozdovi pred prevelikim izkoriščanjem in škodljivci ter pred drugimi nevarnostmi tudi za ozirom na zgodovinsko, kulturno in tujsko-prometno ter sanitarno vrednost gozdov določa novi pravilnik tudi način nadziranja gozdov po državnih kvalificiranih organih ter ustanovitev gozdnega sveta pri ministrstvu za šume in rude ter poslovnik za državne gozdne uprave.

Maloprodaja soli.

V smislu resolucije zadnjega zborovanja Zveze gremijev v Kočevju je monopolski inspektorat v Zagrebu med drugim določil tudi, da mora imeti veleprodajalec vedno zadostno zalogo soli na skladišču in mora postreči maloprodajalcu z ono vrsto, ki jo ta zahteva, z omejitvijo, da sme — ako je to potreba — morsko sol na polovico zmešati s hreško kuhinjsko soljo. Veleprodajalec ne sme maloprodajalcu delati sitnosti, ali zahtevati, da osebn pride, ker velja nabavna knjižica kot legitimacija za njegovega namestnika. Edino v slučaju, da obstoji bojazen, da bi namestnik zamožel knjižico zloupotrebiti, sme zakupnik to javiti finančni kontroli.

Bata ustanavlja nove podružnice.

Tvrdka Bata ima doslej v naši državi 15 podružnic, namerava pa v najkrajšem času ustanoviti še 40 novih.

Zmanjšanje brezposelnosti v juniju.

Glavni odbor za posredovanje dela v Beogradu je izkazoval začetkom junija 8708 nezaposlenih moških in 3344 ženskih moči, skupno 12.052. Koncem meseca pa se je stanje nezaposlenih znižalo na 6.868 moških in 1835 ženskih delovnih moči. Skupno stanje nezaposlenih koncem junija znaša tedaj 8.704 osebe, tedaj za 4.348 manj kot koncem maja. Zmanjšanje brezposelnosti je nastopilo le vsled sezonskih del in ni znak trajnega izboljšanja.

Podunavski agrarni blok.

Med Jugoslavijo, Rumunijo in Madžarsko se vrše diplomatska pogajanja za ustanovitev skupnega agrarnega bloka, ki naj bi oskrboval skupno prodajo poljskih pridelkov vseh treh držav na svetovnih tržiščih. Diplomatsko sondiranje terena je dovedlo do uspeha ter se pričakuje še tekom tega meseca sestanek delegatov vseh treh držav, ki bo sklepal o tem načrtu.

Konzum alkoholnih pijač v Jugoslaviji.

Statistični podatki kažejo v prelečenem letu sledeči konzum: 358 milijonov litrov vina, 100 milijonov litrov piva, 62 milijonov litrov žganja in 40 milijonov litrov likerjev. Na posameznega prebivalca bi odpadlo po tej statistiki letno: 30 litrov vina, 8 litrov piva, 5 litrov žganja in nekaj nad 3 litre likerja.

Ta statistika bo z ozirom na žganje in likerje nekoliko pretirana, dočim je konzum piva nekaj večji.

Uvedba delovnega časa v zagrebških trgovinah.

Zagrebški trgovci konfekcije, manufakture, galanterije, kralkega in plečnega blaga so sklenili v poletnem času od 7. julija do konca avgusta uvesti delovne ure od 8 do 12³⁰ ure ter od 16 do 20 ure, da tako ustrezajo sodelavnikom, ki lahko popoldanski odmor izrabijo za kopanje, poleg tega pa dajo priliko uradništvu, ki je zaposleno do 18. ure tudi po tem času nakup potrebščin.

Poslabšanje naše trgovine z Avstrijo.

Avstrijski podatki dokazujejo, da bo vsled avstrijskih zaščitnih mer naša letošnja trgovina z Avstrijo še bolj pasivna kot je bila lani. Naš uvoz v Avstrijo, ki je lani meseca maja znašal 10·3 milijona šilingov, je letos padel na 8·6 milijona. Nasprotno pa je v razmerju z lanskim majem narasel izvoz Avstrije v Jugoslavijo od 12·4 na 13·4 milijona šilingov.

Trgovinska pogajanja z Albanijo. prično 1. avgusta v Beogradu.

Soudeležba države pri nameravani Fordovi montažni tovarni v Bariju.

Poročali smo že o nameri Forda, da ustanovi v Bariju veliko avtomobilsko montažno tovarno. Projekt je že predložen merodajnim meslom ter se naša država zanima za podjelje, pri katerem hoče sebi zasigurati majoriteto in bi lasne potrebe krila potem iz te tovarne.

Novi znaki na železniških vagonih.

Po naredbi prometnega ministrstva bodo naši vagoni opremljeni z znakom J. D. Ž. (Jugoslovanska državna železnica) in sicer na prvem mestu v latinici, na drugem pa v cirilici ter opremljeni z novimi zaporednimi številkami. V vseh delavnicah se že pridno dela ter ob enem vagoni na novo prepleškavajo, tako, da bo naredba že tekom enega leta izvršena.

Tujski promet na Bledu

je v živahnem razmahu. V maju in juniju izkazuje statistika 5815 posetnikov, od tega 2039 naših državljanov in 3776 inozemcev. Od inozemcev stoje na prvem mestu Nemci, katerih je posetilo Bled 1927, slede Čehoslovaki s 759 turisti in Avstrijci s 688 izletniki, ostanek 412 oseb odpade na razne druge narodnosti.

Konkurz.

»Poppaea«, kozmetični aparati, F. Hann & Co. v Ljubljani. Prvi zbor upnikov 24. julija ob desetih pri deželnem sodišču v Ljubljani. Oglasitveni rok do 31. avgusta. Ugotovitveni narok 18. sept.

Poravnave.

Neškudla Jaroslav, trgovec in izdelovalec cerkvenih paramentov v Ljubljani. Ponuja se 40% poravnava v 4 trimesečnih obrokih.

Martin Josip, veletrgovina v Mariboru. Narok za poravnavo dne 15. septembra ob deveti uri pri okrožnem sodišču v Mariboru. Rok za priglasitev terjatev do 10. septembra.

Likvidacija.

Zadruga drž. službenika v Slovenjgradu je prešla v likvidacijo. Upniki naj javijo svoje terjatve do 1. avgusta.

Po širnem svetu.

Kongres za evropsko carinsko unijo.

Dne 1. t. m. je začela pod častnim predsedstvom g. Brianda zasedati konferenca zastopnikov srednjeevropskih držav za ustvaritev carinske unije, ki naj bi ne bila naperjena proti nikomur z glavno nalogo: proučiti in informirati javnost o potrebah posameznih držav. Poleg Francije, so zastopane na konferenci tudi Avstrija, Grčija, Madžarska, Poljska, Rumunija, in Jugoslavija.

Važen je sklep, ki določa, naj se čimprej izvede mednarodna organizacija evropskih tržišč za plasiranje domačih poljedelskih proizvodov, zlasti žita in krompirja, da se na ta način odpomore nazadujočemu poljedelstvu.

Poleg tega je tudi značilna zahlepa francoskega vrhovnega prometnega komisarja po ukinitvi polnih listov, ki so največja ovira tujskemu prometu.

Akcija za uvedbo zaščitnih carin v Angliji.

Zveza angleških bančnikov in industrijcev je predložila vladi načrt, po katerem naj bi se uvedle zaščitne carine na vse inozemsko uvozno blago, odpravile pa carine, ki jih morajo tudi angleški producenti — izvozniki plačati ako uvažajo blago v druge dominijone in kolonije angleškega imperija. Zahteva je vzbudila veliko senzacijo v vseh svetovnih gospodarskih krogih ter je mnogo verjetnosti, da bo načrt v glavnem odobren.

Nemške reparacije.

Nemčija je doslej oddala reparacijski komisiji 17 milijard zlatih mark in sicer 2,5 milijarde v odstojenih državnih posestvih, 9,5 milijarde v dobavah in 6 milijard v gotovini.

Kapaciteta največjega rumunskega petrolejskega podjetja.

Ravnokar objavljeni letni račun največjega rumun. petrolejskega podjetja »Steana Romana« izkazuje lansko leto 82.998 vagonov produkcije. Dnevna kapaciteta petrolejskega podjetja znaša 280 vagonov.

Splošna gospodarska kriza na Madžarskem.

Agrarne zaščitne carine so prizadejale madžarskemu gospodarstvu najhujši udarec, katerega posledice se kažejo zlasti v zmanjšanju konsuma, ki je tekom lanskega leta v notranjosti padel za 10%, lelos pa je padanje konsuma še večje in znaša nadaljnih 10%. Tudi število nezaposlenih, ki je lansko leto naraslo za 8%, je v prvih petih mesecih zopet naraslo za 5%. Tudi industrializacija Madžarske je ponehala, kar dokazuje za 42% zmanjšani uvoz strojev in za 26% zmanjšani uvoz kovin za težko industrijo. Težko krizo preživlja tudi železninarska industrija, ki je že doslej reducirala za 30% svoje obrate.

Italija išče posojilo v Ameriki.

V Ameriki se mudi bivši italijanski finančni minister De Stefani ter išče zvez z americkimi finančniki radi najema velikega posojila. Ameriški fisk, posebno oni, ki velja za poloficijelni organ velikih finančnih skupin ne kaže naklonjenosti za posojilo, povdarjajoč, da gre sedanja Mussolinijeva politika vse preveč za ciljem rušenja evropskega miru. Poleg tega pa Italija nima lastnega petroleja, bakra, železa, in premoga, kar je potrebno za moderno vojsko. Sklicuje se tudi na izjavo voditeljev italijanske emigracije, ki utegnejo ob zlomu fašistične politike prevzeti vlado in ki so izjavili, da nobena poznejša vlada nebi mogla prevzeti odgovornosti za posojila take vrste.

Proračun Amerike

za prelečeno leto, ki e zaključeno s kencem 30. junija, izkazuje 4.178 milijonov dolarjev dohodkov in 3.994 milijonov dolarjev izdatkov, s čemer je dosežen prebitok v znesku 184 milijonov dolarjev.

Insolvenca velike slovaške tvrdke.

Slovaška lesna tvrdka Edvard Porges je prišla v konkurz. Pasiva se cenijo nad 8 milijonov Kč.

Novi davki namesto agrarnih carin v Avstriji.

Poročali smo že o nameravani uvedbi monopola na moko v Avstriji, za slučaj da zvišanja uvoznih carin na žito vsled naše pogodbe ne bo mogoče izvesti. Dosedanja pegajanja z našimi delegati kažejo, da sporazuma za revizijo pogodbe ne bo tako lahko doseči, predlog monopoliziranja pa je propadel; zato se je avstrijska vlada odločila uvesti davek na moko po 15 grošev (Din 1'20) na kg moke ter z dohodki iz tega vira ustanoviti fond za podporo lašnih kmelovalcev polom premij na pridelek žita.

Ta troyarina pa je vsled odpora večine propadla, pač pa obstoji nov načrt, ki bo po vsej priliki sprejet in obstoji v tem da se uvede troyarina na sladkor v višini 20 grošev od kg, in na pivo po 4 groše, poleg tega pa naj se zviša prometni davek od 2 na 2·2%.

Stanje hmelja v Nemčiji in Čehoslovaški.

Poročila o hmeljskih nasadih v Nemčiji kažejo, da bo letošnji pridelek manjši in kvalitativno slabši od lanskega, ne glede na to, da se je tudi ploskev nasadov znatno zmanjšala. Radi neugodne lanske prodaje vlada med hmeljarji nerazpoloženje.

Tudi čehoslovaška poročila pričajo o slabem letini, ki bo dosegla komaj povprečno srednjedobro višino. Kvalitativno pa se pričakuje dober pridelek.

Neuspeh svobodne cone na Reki.

Poročali smo že, da so s svobodno cono reški industriji nezadovoljni. Razočarani so pa poleg njih tudi reški trgovci, ki žele, naj se cona sploh ukine, ker prinaša trgovini več škode kot koristi. Najmanjša količina na Reki kupljenega blaga, ki se izvozi v zaledje (Kastavščina, del Notranjske in Istre), je namreč podvržena carini in z njo vezanim neprilikom, vsled česar je Reka izgubila še ono malo zaledja, kar ga ji je od prej ostalo.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11a

Amerikanska avtomobilska industrija.

Zanimiva statistika o ameriški avtomobilski industriji izkazuje, da se je pretečeno leto v ameriških avtomobilskih tvornicah izdelalo ogromno število 5,621.700 avtomobilov in sicer 4,795.000 osebnih ter 826.700 tovornih.

Ameriška avtomobilska industrija zaposluje skoraj 5 milijonov nameščenec, ki prejemajo letno na mezdah in plačah nad 775 milijonov dolarjev.

Novo carine v Avstriji.

Poleg prej predlaganih carin na poljske pridelke, ki se radi naše pogodbe še niso mogle uveljaviti, je sklenila Avstrija še nadalje zvišati carino za jajca od 5 na 30 zl. kron, na sočivje od 2 na 10 zl. kron in uvesti carino na krompir po 3 zl. krone ter poleg tega zvišati minimalno težo za debele prašiče od 110 na 150 kg.

Zunanja trgovina Bolgarske.

Statistika kaže, da so na uvozu v Bolgarijo v glavnem udeležene sledeče države (vrednost v milijonih lejev): Nemčija 1840, Italija 891, Čehoslovaška 747, Anglija 730, Francija 677, Rumunija 589.

Iz Bolgarije izvoženo blago (v vrednosti v milijonih lejev) pa je šlo v sledeče države: Nemčija 1912, Avstrija 802, Italija 670, Poljska 542, Grčija 485, Francija 329, Čehoslovaška 304, Belgija 295.

Italija se boji naše trgovske mornarice.

Tržaški »Piccolo« opozarja italijansko pomorstvo, naj posvelo posebno posebno pozornost hitro se razvijajoči jugoslovenski trgovski mornarici, ki pretežno zavzeli tržišča italijanskim parobrodskim podjetjem. V zvezi s tem prinaša statistiko, ki dokazuje, da se je naša trgovska mornarica tekom zadnjih devetih let potrojila, ker je imela leta 1921 124.000, leta 1929 pa že 315.000 ton bruto-tonaže. Dalje opozarja na dejstvo, da ima jugoslovensko parobrodarstvo tudi vedno več rednih pomorskih linij, da se razširja naša svobodna cona v Solunu in da daje naša država vedno večje kredite za vzdrževanje in izpopolnitev naših pristanišč.

Novo znižanje diskonta.

Švicarska narodna banka zniža diskontno mero od 3 % na 2½ %.

Italija išče trgovinskih stikov z Rusijo.

Med italijanskim inštitutom za zunanjo trgovino in sovjetskimi trgovinskimi komisarjem se vodijo razgovori po katerih bi Italija kupovala v Rusiji petrolej in surovine, Rusija pa bi morala za enako vrednost nabaviti v Italiji tekstilnega blaga in drugih industrijskih izdelkov.

Katastrofalno naraščanje brezposelnosti v Italiji.

Koncem meseca maja izkazujejo uradni podatki 367.183 nezaposlenih. Lansko leto koncem maja je statistika izkazovala 227.183 brezposelnih, kar znači, da je število nezaposlenih naraslo tekom enega leta za 140.000 oseb in je danes že vsak četrti delavec v Italiji brez zaposlitve.

Tržaška trgovina.

Trst, ki je bil v prejšnjih razmerah eno najprometnejših evropskih trgovskih mest, propada vedno bolj. Zadnja konferenca tržaških gospodarskih krogov je naslovila na vlado naravnost obupno resolucijo za pomoč potom znižanja železniških in pomorskih tarif za blago, ki gre preko Trsta.

Oživljenje rumunskega žitnega izvoza.

Poročila o slabem letni so vzrok, da povsod narašča cena žitu. Rumunski izvoz lanske letine se je vsled tega tudi znatno dvignil in znaša okoli 12.000 vagonov. Letošnji presežek pridelka pšenice za izvoz se ceni na 50 do 60.000 vagonov.

Povišanje carin na avtomobile v Italiji.

Da podpre lastno, hirajočo avtomobilsko industrijo, obenem pa vrne udarec Ameriki, je Italija zvišala uvozno carino na avtomobile tako visoko, da je skoraj vsak uvoz avtomobilov v Italijo nemogoč.

VEZAVA NAŠEGA LISTA.

Oni naročniki, ki žele list vezati, naj nam vse številke pošljejo, obenem pa nakažejo na naš čekovni račun št. 15.420 odpadajočo vsoto.

Vezava našega lista stane:

Lanski letnik v polplatno . . .	Din 20.—
Lanski letnik v celo platno . . .	Din 30.—
Letošnji I. I. polletje - polplatno	Din 23.—
Letošnji I. I. polletje - celo platno	Din 33.—
platno	Din 26.—
Oba skupaj v eno knjigo - pol-	
platno	Din 35.—
Oba skupaj v eno knjigo - celo	

Za poštnino je priložiti še Din 5.—.

UPRAVA.

Tržna poročila.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,

dne 10. julija 1930.

Govedina: za 1 kg: v mesnicah po mestu I. vrste Din 22, II. vrste 20; na trgu: I. vrste 18—20, II. vrste 16—18, III. vrste 12 do 16; jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12.

Teletina: za kg: telečjega mesa I. vrste Din 24—25, II. vrste 20—22; jeter 25—30, pljuč 20—22.

Svinjina: za kg: praščjega mesa I. vrste Din 25, II. vrste 22—24; pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25—30, glave 8—10, parkljev 6, slanina trebušne 18, slanina ribo in sala 22, slanina mešane 20, slanina na debelo 19, masti 24, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. vrste 30, II. vrste 25—28; prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10 do 12, jezika 30.

Drobnica: za kg: koštrunevega Din 14 do 15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso: za kg: I. vrste Din 10, II. vrste 8.

Klobase: za kg: krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30 do 34, posebnih 34, tlačenk 34, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 24.

Perutnina: piščanec majhen Din 12—15, večji 17—25, kokoš 30—40, petelin 25—35, raca 30—35, domači zajec manjši 8—15, večji 20—25.

Ribe: za kg: karpa Din 25—30, ščuke 30—35, postrvi živih 80, mrtvih 60, klina 20, mrene 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jaja, sir: 1 liter mleka Din 2:50—3, 1 kg surovega masla 35—40, čajnega masla 44—52, masla 40—44, bohinskega sira 30—32, sirčka 8—10, eno jajce 0:75—1.—.

Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina 14—18, 1 čaša piva 3—3.50, 1 vrček piva 4.50—5, 1 steklenica piva 5.50 do 6.—.

Kruh: za 1 kg: belega Din 5, črnega 4.50, rženega 4.50.

Sadje: 1 kg hrušk III 8—10, ena oranža 2—3, ena limona 0.75—1, 1 kg rožičev 8, fig 10, mandeljev 48, orchov 16, luščenih orehov 48, črešenj 4—12, suhih češpelj 14, suhih hrušk 10, breskev 30, marelic 10 do 20, 1 l rdečih jagod 6, borovnic 2.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja kok 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 l namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, 1 kg soli morske debele 2.50, soli drobne 2.75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 l petroleja 7.50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3.75, čaja 80.

Mlevski izdelki: za kg: moke št. 0 na debelo Din 4.10—4.25, na drobno 4.50, moke št. 2 na debelo 3.55—3.75, na drobno 4.25, moke št. 4 na debelo 3.20—3.30, na drobno 4.—, moke št. 6 na debelo 2.80, na drobno 3.50, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 1.75—2.—, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4—4.50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6, ržene moke 4.—.

Zelenjava in gobe: za 1 kg: glavnote solate Din 2.50—3, štrunate solate 2, ajserice 2—4, zgodnjega zelja 4—6, kislega zelja 3.50, ohrovtla 4—6, karfiol 9—10, kolerab 4—5, špinat 3—4, paradiznikov 8—10, kumar 5—7, buč 5—7, graha v stročju 3—5, graha luščenega 6—8, fižola v stročju 4—7, čebule 2—3, česna 14, krompirja 0.50—0.75, krompirja novega 1.50—2, kisle repe 2.50 do 3, korenja 2—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4, zelene paprike 36.

Zito: za 100 kg: pšenice Din 250—255, rži 200—210, ječmena 200—210, ovs 195 do 220, prosa 200—210, koruze 150—160, ajde 200—220, fižola ribničana 330, fižola prepelečarja 410, 1 kg graha 8—10, 1 kg leče 8 do 10.

Kurivo: 1 tona premoga Din 460, m³ trdih drv 180, mehkih drv 90.

Krma: za 100 kg: sladkega sena Din 80, polsladkega sena 75, kislega sena 70.

Učvrstitev žitnih cen v Budimpešti.

Dasiravno je žitna letina na Madžarskem boljše od lanske, je manjša kol se je pričakovalo, vsled česar so pričele ili cene na budimpeštanski žitni borzi navzgor in notira pšenica za oktober 18'39, rž 10'19, a koruza za avgust 13'70 pengö.

Padec cen svilenih kokonov v Italiji.

Cene svilenih kokonov so v Italiji katastrofalno padle ter je letošnja cena za več kol polovico nižja od lanske. V Lombardiji se kokoni plačujejo po 6'50 — 7 Lir za kg, v Julijski Krajini pa celo samo po 4'20 do 5 Lir.

Cene vina v Dalmaciji.

Bela vina so po večini razprodana ter jim je vsled tega cena poskočila tako da se plačuje po 30 do 35 Din za alkoholno stopinjo v hl.

Črna vina v srednji Dalmaciji notirajo 18 do 20 Din za alkoholno stopinjo. Viška vina se plačujejo po 250 do 300 Din za 12% alkohola, boljše od 13 do 15.5% pa dosežejo 400 Din za hl. Opolo in črna vina na Pelješcu se plačujejo po 18 Din za hl. stopinjo, »dingač« pa po 800 do 900 Din za hl.

Jajca.

Cene so zaradi zmanjšane produkcije zopet nekoliko narasle, kol smo to napovedali v predzadnji številki ter se plačuje komad po Din 0'81 do 0'85. Nemčija plačuje franko Berlin — neocarinjeno 7½ do 8 pfenigov (1.— do 1'08 Din).

Lesni trg.

Pred znižanjem lesnih prevoznih tarif.

Na poziv prometnega ministra se v najkrajšem času sklicje železniška tarifna komisija, da razpravlja o novih prevoznih tarifah z ozirom na poslabšani gospodarski položaj zlasti v lesni trgovini in industriji ter pri premogovnikih. Ker je jugoslovenska lesna industrija že pred časom prosila za nujno in

izdatno znižanje lesnih tarifnih postavk, zlasti za drva in gradbeni les, se upravičeno domneva, da bo sledilo znižanje v najkrajšem času.

Dobave.

300 m³ jamskega lesa nabavi do 28. t. m. direkcija državnega rudnika v Velenju. Pojasnila pri Zbornici TOI v Ljubljani.

Ljubljanska lesna borza.

Položaj je neizpremenjen. Sklepi so še vedno minimalni, bilo pa je nekaj eksekutivnih prodaj.

Cene so stalne.

Dovprašuje se po sledečem blagu:

Ca. 40 m³ bukovih hlodov od 1 m dolžine naprej, srednja širina od 15 cm naprej.

Mecesnovi plohi: 50 in 60 mm, 4 m dolžine od 18 do 40 cm širine, blago ostrorobo, paralelno, očeljeno, I./II. garantirano brez srea. Cena naj se glasi fratnko vagon nakladalna postaja.

Večji kvantum borovih podnic 50 in 60 mm debeline od 18 cm širine naprej, dolžina 2-70, 2-90 in 3 m. Cena naj se glasi franko vagon nakl. postaja.

Večja množina bukovega žamanja suhega dvakrat vezanega 1 m dolžine. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Hrastovi remeljni: 200 komadov 168×168, dolžina 1-70 m; 400 komadov 148×158, dolžina 0-65 m; blago mora biti brezhibno, ter rej I., srca in beljavje prosto. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi neobrobli. plohi v edini debelini 130 mm, do 2 metrov dolžine naprej; od 25 centimetrov srednje širine naprej. (Uzuelni: za italijanske železnice) ca. 75 m³, dobava julij, avgust. Prevzem na licu mesta. Cena franko vagon Sušak pristanišče.

220 komadov remeljnov, 48×98 mm, dolž. 5 m. Ker je dobava nujna, se prosi, da se navede dobavni rok in ceno franko meja Postojna tranzit.

Bukovi pragovi: ca. 30.000—40.000 komadov francoske tipe in sicer: 70% I. vrste, dolžina 2-60 m, 30% II. vrste, dolžina 2-60, cena naj se glasi franko vagon Sušak prist.

Hrastovi plohi I. z malo II., od 30 do 88 mm, navesti je treba, kedaj je bilo blago rezano ter koliko percentualnosti II. se nahaja.

Orehovi plohi: od 30 do 100 mm, blago mora biti samo iz prvih hlodov, suhota najmanj 1 leto. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Bukov prah: več vagonov. Cena franko vagon meja Postojna.

Remeljni: 58/58 mm, dolžina 6 m, 4300 komadov. Cena franko vagon meja Postojna. Navesti je treba najkrajši rok dobave.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj Prosti tečaj	
	Din	Din
1 angleški funt	274-90	274-80
1 ameriški dolar	56-50	56-35
1 avstrijski šiling	8—	7-98
1 belga	7-90	7-89
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslovaška krona	1-676	1-68
1 francoski frank	2-219	2-22
1 grška dragma	—73	—73
1 hol. goldinar	22-70	22-70
1 italijanska lira	2-964	2-96
1 kanadski dolar	56-20	56-20
1 madžarski pengő	9-90	9-89
1 nemška marka	13-50	13-45
1 nemška marka	13-52	13-48
1 poljski zlot	6-34	6-35
1 rumunski lej	—3360	—35
1 švicarski frank	10-959	10-96
1 španska peseta	6-58	6-63
1 turška lira zlata	247—	247—
1 zlati frank	10-959	10-96
1 turška lira	26-30	26-30
1 argentinski pezos	21—	21—
1 danska krona	15-13	15-13
1 švedska krona	15-18	15-18
1 norveška krona	15-13	15-13

Za malenkost sta nazadovala ameriški dolar in nemška marka. Španska peseta pa se je lekom tedna zopet popravila, ker se je vlada končno le odločila peseto stabilizirati, in sicer

se bo stabilizacija izvršila najbrže na sedanji višini, kar bo v prid naši izvoznici trgovini, zlasti lesu, ki se radi nestabilnosti španske valute navzlic obstoječi trgovinski pogodbi ni mogel razviti v zaželjeni merah.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 433—434, 7½ Blairovo posojilo 84 do 84-50, 8% Blairovo posojilo 95—95-50, investicijsko posojilo 86—87, tobačne srečke 42— ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 71-50—82-50, 4½ bosanske agrarne obveznice 54.— do 54-20, begluške obveznice 75—80.

Okrepilo se je zopet Blairovo posojilo, tudi vsi drugi državni papirji so zelo čvrsti. Prvič notirajo tudi novozidane begluške obveznice.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvaška štedionica 905—910, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 130, Ruše 280—300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8250—8300, Trboveljska premogokopna 405 do 414, Union 194 do 196, Kranjska industrijska družba 288.

Papirji Trboveljske so zopet nazadovali. Sicer stanje neizpremenjeno.

Novi konkurzni in poravnalni zakon.

(Nadaljevanje.)

Zastaranje terjatev se v poravnalnem postopanju zadrži od dneva prijave do poteka plačilnega roka, oziroma do pravomočne ustavitve poravnalnega postopanja, ako se je dosegla poravnava.

Uvedba konkurza na predlog kakega upnika med poravnalnim postopanjem ni obvezna, tudi ni treba dolžniku v tem času zahtevali uvedbo konkurza temveč se to zgodi šele po končanem poravnalnem postopanju.

Poravnalnega sodnika imenuje poravnalno sodišče, ki ima tudi pravico kontrole njegovega poslovanja ter njegove odstavitve in imenovanja drugega poravnalnega sodnika.

Poravnalnega upravitelja imenuje poravnalno sodišče izmed neomadeževanih, zanesljivih in strokovno sposobnih oseb. Poravnalni upravitelj ne sme biti z dolžnikom v sorodstvu ali svaštvu, tudi ne v razmerju posinovljenca. Pri trgovskih družbah ne more postati upravitelj kdo izmed družabnikov. Dolžnikovi konkurenti ne morejo poslati poravnalnemu upravitelju, kakor tudi ne osebe, na kateri bi vsled posebnih razmer prezadolženec lahko vplival.

Dolžnik in vsak upnik smejo zahtevati **izmeno upravitelja** v desetih dneh po postavitvi z navedbo razlogov za odstavitev.

Dolžnosti poravnalnega upravitelja so predvsem: seznanitev in proučitev z gospodarskim stanjem prezadolženca in z vzroki, vsled katerih so zastala plačila, kakor tudi proučitev izlerljivosti prezadolženčevih dolžnikov in ugotovitev pravilnosti njegove bilance ter primernosti ponujene poravnave, kar mora potrditi s svojim podpisom.

Upravitelj je dolžan skrbeti za to da se po možnosti nadaljuje dolžnikovo obratovanje in da se ne zmanjša njegovo premoženje. Ako popis prezadolženčeve imovine še ni sestavljen, mora sodelovati pri njegovi sestavi.

Prijavljene terjatve mora zbirati upravitelj v posebnem seznamu ter jih predložiti dolžniku, da se v določenem ro-

ku izjavi, če jih priznava ali ne. Ako se dolžnik v določenem roku ne izjavi, se smatra, da terjatev priznava. Poleg tega pa mora upravitelj tudi sam preizkusiti pravilnost prijav in vsako prerekanje v terjatvah naznaniti sodišču najkasneje do poravnalnega naroka.

Ako vrši upravitelj denarne posle, mora iz prejemkov kriti izdatke, potrebne za vzdrževanje obrata in gospodarstva; preostanek pa mora izročiti sodišču, ali ga z njegovim dovoljenjem obrestonosno naložiti.

Poravnalni upravitelj je odgovoren vsem udeležencem za škodo, ako je opravljal službo proti svoji dolžnosti.

Poleg povračila vseh svojih stroškov ima upravitelj pravico do posebne, po določene nagrade, ki se ozira na obseg podjetja, vrednost dolžnikove imovine in na uspeh, ki je bil dosežen za upnike. Tarifa se sme prekoračiti, ako je bilo upraviteljevo delovanje posebno primerno, ali združeno z izrednim trudom, ali pa dosežen izreden uspeh.

Vsak dogovor upraviteljev z upniki ali z dolžnikom glede povračila stroškov in višine nagrade je neveljaven.

Poravnalni sodnik, ki nadzira upraviteljevo delovanje, sme odrediti, da dolžnikovo poslovanje preizkusijo posebni izvedenci. Ako se pokaže, da upravitelj ne vrši svojih dolžnosti, mu sme poravnalni sodnik naložiti kazen do 5000 Din in sme poleg tega odrediti, da opravi njegove posle kdo drugi na upraviteljeve stroške in nevarnost.

Poravnalno sodišče sme upravitelja odstaviti; vendar mora po možnosti prej zaslišati upravitelja in zaupniški odbor.

Zaupniški odbor, sestojč iz 3 do 5 oseb imenuje po potrebi poravnalni sodnik iz vrst upnikov, ali pa tudi izmed drugih oseb.

Dolžnost zaupniškega odbora je, podpirati upraviteljevo poslovanje in ga nadzirati ter opažene nepravilnosti javiti poravnalnemu sodniku, poleg tega

pa mora pred poravnalnim narokom sestaviti poročilo o svojem poslovanju. Člani upniškega odbora imajo pravico do povračila svojih stroškov in tudi do posebne nagrade, če so jim bili naloženi posebni posli. O obojem odloča poravnalni sodnik.

V reševanju vseh važnejših vprašanj se mora poravnalni sodnik posvetovati z zaupniškim odborom, ki sklepa z večino glasov.

Terjatve v poravnalnem postopanju morajo prijaviti prezadolženčevi upniki poravnalnemu sodniku najkasneje pet dni pred določenim poravnalnim narokom.

Ako upnik zahteva poleg tega prvenstveni plačilni red, ali izločitveno pravico, mora to v prijavi pravno utemeljiti.

Prvenstveno se poplačajo v poravnalnem postopanju sledeče terjatve:

1. stroški poravnalnega postopanja,
2. plače uslužbencem in provizije potnikom za poslednje leto pred uvedbo poravnave, ali za zadnje leto pred dolžnikovo smrtjo, ako je prezadolženec umrl pred uvedbo postopanja ter poleg

tega še za čas od njegove smrti do uvedbe poravnave. Te terjatve pa se poplačajo samo do zneska 20.000 Din.

3. pogrebni stroški, če je dolžnik umrl pred uvedbo poravnave, oziroma najpotrebnejši pogrebni stroški, če je umrl po uvedbi poravnave.

4. zapadle davščine za dobo do treh let nazaj pred uvedbo postopanja z izjemo onih davščin, ki se plačujejo iz gotovih predmetov.

5. z zakonom predpisani zavarovalni prispevki (boln. blagajna, pokojnina in slično).

6. terjatve zdravnikov, babic, bolničarjev in lekarnarjev iz zadnjega leta pred uvedbo poravnave, oziroma pred smrtjo dolžnika za vse osebe, ki so pripadale k njegovemu vzdrževanju.

7. zahtevki za poravnavo škode, ki jo je dolžnik napravil kot skrbnik ali varuh svojim varovancem, če so bile prijavljene najkasneje dve leti potem, ko je dolžnik nehal biti varuh.

8. stroški organizacij za zaščito upnikov, ako so te organizacije priznane po pravilniku, ki ga izda minister pravde sporazumno s trgovinskim ministrom.

(Dalje prih.)

Praktični nasveti.

Klošč iz kože.

Ako se ti je zaril v kožo klošč, ne poskušaj ga odstraniti nasilno, ker mu pri tem navadno odrgrgaš glavo, ki ostane v koži in povzroči gnojenje in bolečine. Pokapaj klošča precej močno z alkoholom, žganjem ali s kolinsko vodo, na kar ga po preteku minute z lahkoto izvlečeš. Ako nimaš pri roki nobenega teh sredstev, je dobro tudi olje, ki napravi rano in kloščevo glavo gladko.

Olupki limon in pomaranč

so kaj primerna aromatična prideva v kuhinji, služijo pa tudi za pripravo raznih likerjev. Da jih ohranimo daljšo dobo vsako vrsto zase ter zalijemo s čistim porabne, jih vlagamo v steklenico — špiritom. Tako ohranjeni olupki so uporabni vedno v kuhinji, špirit sam pa zamoremo porabiti za napravo likerja potem dodatka sladkorja in vode.

Snaženje šip.

Od solca in drudih vplivov postanejo nekatere šipe motne, posebno če jih dalj časa ne snažimo. Take šipe se dajo lepo osnažiti, če jih odrgnemo močno z mladimi koprivami.

Kožuhovina poleti.

Znano je, da so največji sovražniki kožuhovine razni molji, vsled česar jo je potrebno med poletjem večkrat pregledati, če tudi smo jo zavarovali s tem, da smo jo posipali z naftalinom, ali jo hranimo močno zavito v časopisni papir, ki prav tako odganja molje, ima pa to dobro lastnost, da ne diši tako ostro.

Prezračenje kožuhovine naj se vrši na suhem zraku, najbolje na prepihu, nikdar pa ne na solcu, ki je največji sovražnik kožuhovine.

Motvoz Grosuplje.

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju :
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijelne tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552
Za večja naročila zahtevajte proračune!

Trgovci, nabavljajte svo-
je potrebščine pred vsem pri
tvrdkah, ki z oglasi pod-
pirajo vaš tisk!

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grospljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki bode zado-
voljilo Vaše odjemalce,
a Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGO-
VINA R. MIKLAUC, «Pri Škofu»,
Ljubljana, katera obstoja že preko
60 let in razprodaja na debelo in
drobno manufakturno, sukneno in
vse v to stroko spadajoče blago, na-
znanja svojim cenj. odjemalcem, ka-
kor tudi vsem gg. trgovcem, ki kri-
jejo svojo zalogo v Ljubljani, da je
povečala svoje trgovske lokale v celo
prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago
iz priznane najboljših svetovnih to-
varn v veliki izbiri in najnovejših
vzorcih; cene so vsled prvovrstnih
zvez jako ugodne. Zaloga se lahko
vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča
cenj. občinstvu tvrdka

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred Škofijo

ZRCALA IN BRUŠENA STEKLA IZ-
DELUJE TVORNICE OGLEDAL
A. VRHOVEC, LJUBLJANA
ZA GRADOM ŠTEV. 9 (na koncu štreliške ulice)

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles
in otroških vozičkov. Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!